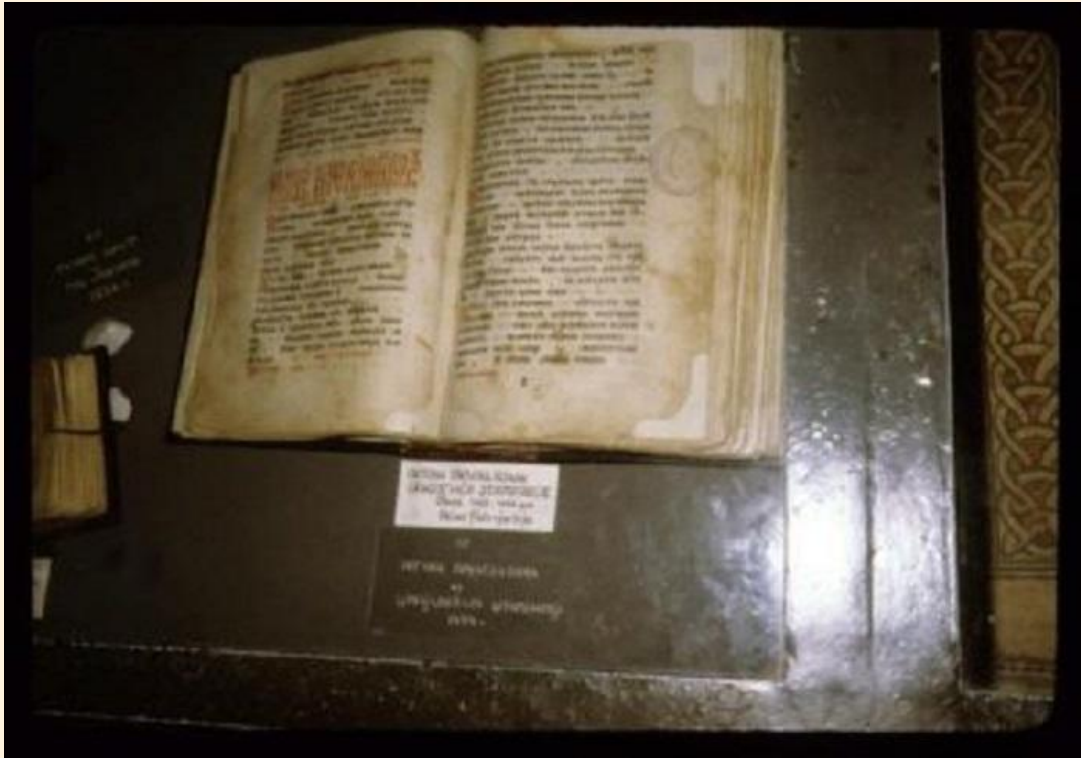

ОКТОИХ, прва ћирилична штампана књига

Извор: србин.инфо

На Цетињу – у Црнојевића штампарији, коју је последњи средњовековни господар Зете Ђурађ Црнојевић пренео са Обода у Цетињски манастир – штампан Октоих првогласник, прва ћирилична штампана књига. Штапање ове богослужбене књиге, започето је у зиму 1493, а завршено 4. јануара 1494. године.

Макарије је на крају поговора ОКТОИХА записао да је књига завршена 4. јануара 1494. године. По новом календару, то је 17. јануар. Из података које је оставио у предговору, могуће је израчунати и када је започео посао: у зиму претходне године.

Иницијатор штампања Октоиха, што се види из колофона, је Ђурађ Црнојевић, који се на челу Црне Горе налазио од смрти свога оца, 1490. до 1496. год.

„У предговору и колофону Октоиха првогласника Ђурађ говори устима свога штампара и рукодјелника Макарија, да га и на штампање те књиге нагони љубав према цркви и туга због велике пустоши коју су Турци нанијели, поред осталог, управо манастирским, црквеним библиотекама.

„Видјевши... цркве без светих књига што су их агаренска чеда усљед гријехова наших разграбила и поцијепала, уз ревновањ уз помоћ светог Духа и саставих форме на којима за годину дана осморица људи израдише Октоих прва четири гласа, на славослов Богу укрепитељу нашем“... Црна Гора је остала без књига и Ђурађ Црнојевић користи проналазак штампе да тај недостатак у посљедњем часу државне самосталности бар донекле отклони“.

Први црногоски штампар, који је одштампао све књиге из Црнојевића Штампарије био је штампар Макарије, био је главно техничко лице и руководиоца Штампарије, а радио је са још 7 мајстора.

Претпоставља се да је штампарску вештину учио у Венецији.

Ђурађ Црнојевић је био образован човек и љубитељ књиге, свестан да књига има вечни смисао и значај. Изум технике, штампарију за печатање књига подарио је своме народу као настављач и наследник славних претходника.

Највероватније је Цетињски манастир тек средином 1492. постао стециште штампарских мајстора. Појава штампарије у последњој слободној држави на Балкану која је одолела Турској најезди, штампање православних богослужбених књига и њихова дистрибуција у околне крајеве, указује на жељу да се допринесе очувању националне и верске свести поробљених народа.

Штампарија Црнојевића или Ободска штампарија на Ободу, која се касније налазила у делу Цетињског поља званом Ловћенски долац, представља својеврстан култни феномен европских размера у средњовековној Црној Гори.